

JYVÄSKYLÄ SOM SPRÅKGEMENSKAP

Svenskspråkiga Jyväskyläbors tankar och erfarenheter om att bo i en finskspråkig stad

Sella Hartikainen

Kandidatavhandling i svenska

Jyväskylä universitet

Institutionen för språk- och kommunikationsstudier

2019

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis- yhteiskuntatieteellinen tiedekunta	Laitos Kieli- ja viestintätieteiden laitos
Tekijä Sella Hartikainen	
Työn nimi Jyväskylä som språkgemenskap – Svenskspråkiga Jyväskyläbors tankar och erfarenheter om att bo i en finskspråkig stad	
Oppiaine Ruotsin kieli	Työn laji Kandidaatintutkielma
Aika Toukokuu 2019	Sivumäärä 21
Tiivistelmä	
<p>Tämän tutkielman tarkoituksena on selvittää ruotsinkielisten jyväskyläläisten kokemuksia ja mielipiteitä yksikielisessä kaupungissa asumisesta, ja millainen kielellinen identiteetti heillä on. Haluan myös lisätä tietoa Jyväskylän ruotsinkielisistä asukkaista tutkimukseni avulla. Pyrin löytämään vastauksia kysymyksiin kuten ”Miksi Jyväskylässä asuu ruotsinkielisiä ihmisiä?”, ”Millaista heidän arjen kielenkäyttönsä on?” ja ”Millainen kieliryhmäkuuluvuus heillä on?”.</p> <p>Aineisto koostuu 10 kyselylomakevastauksesta, joihin äidinkieleltään ruotsinkieliset jyväskyläläiset ovat vastanneet. Lomakkeissa oli 20 kysymystä, jotka koostuivat sekä avoimista että monivalintakysymyksistä. Tutkimusmenetelmänä käytin laadullista sisällönanalyysia, jonka avulla analysoin tuloksia yksityiskohtaisesti teorian ja käsitteiden pohjalta.</p> <p>Tutkimustulokset osoittavat, että Jyväskylässä asuvilla äidinkieleltään ruotsinkielisillä henkilöillä on vahva ruotsinkielinen tai suomenruotsalainen kielellinen sekä kulttuurillinen identiteetti ja että he kokevat yhteenkuuluvuutta sekä Jyväskylän suomenkielisen että ruotsinkielisen väestön kanssa. Puolet ruotsinkielisistä jyväskyläläisistä kutsuvat tutkimustulosteni mukaan itseään kaksikieliseksi enemmän kuin yksikielisesti ruotsinkieliseksi. Kaikki tutkimukseeni osallistuneet henkilöt puhuvat myös sujuvaa suomea. Jyväskylässä asuvat ruotsinkieliset asuvat Jyväskylässä töiden tai perheen takia.</p>	
Asiasanat: språklig identitet, tvåspråkighet, språkö, Jyväskylä, språkgruppstillhörighet	
Säilytyspaikka: JYX	
Muita tietoja	

INNEHÅLL

1	Inledning.....	5
2	Tidigare forskning på området	7
2.1	Språköar	7
2.2	Språkgruppsstillhörighet.....	8
2.3	Språklig identitet	8
2.4	Tvåspråkighet	9
3	Material och metod.....	10
3.1	Materialinsamling.....	10
3.2	Undersökningsmetod.....	10
4	Resultat.....	12
4.1	Bakgrundsinformation om informanterna	12
4.2	Informanternas språkbruk	13
4.3	Att vara svenskspråkig i Jyväskylä	15
5	Diskussion av resultaten.....	17
	Litteratur.....	19
	Bilagor.....	20

1 INLEDNING

Jyväskylä är en enspråkig kommun i Mellersta Finland, där 94,9 procent av befolkningen är finskspråkiga. Bara 0,2 procent, det vill säga 295 personer av invånarna är svenskspråkiga. (<https://www.jyvaskyla.fi/jyvaskyla/tilastot>, 10.11.2018). Syftet med denna undersökning är att bidra till kännedomen av svenskan i Jyväskylä. Detta kommer jag att göra genom att analysera svenskspråkiga Jyväskyläbors tankar om hur det är att bo i Jyväskylä som svenskspråkig. Jag kommer att undersöka svenska språket i Jyväskylä, hurdant det är att vara svenskspråkig i Jyväskylä och svenskspråkiga Jyväskyläbors språkliga identitet. Jag vill veta hurdant det är att bo i ett tvåspråkigt land i en enspråkig stad som svenskspråkig eller tvåspråkig. Jag är intresserad av ämnet för att jag bor och studerar svenska i Jyväskylä och jag vet att det finns också svenskspråkiga här. I min åsikt är ämnet också vetenskapligt relevant eftersom det inte har forskats tidigare i Jyväskylä. Eftersom Jyväskylä ändå har svenskspråkiga invånare som är aktiva med sin verksamhet och samarbete, tycker jag att detta är ett viktigt ämne att undersökas. Jag är intresserad av många olika dimensioner när det gäller svenskspråkigheten i Jyväskylä, men det primära intresset ligger i hur vardagen i det enspråkigt finska Jyväskylä ser ut för de svenskspråkiga informanterna och hurdan deras språkliga identitet och känsla av grupptillhörighet är.

För det första vill jag undersöka svenskspråkigheten i individens perspektiv och för det andra är jag intresserad av språklig identitet. Jag vill få svar på följande frågor: ”Varför finns det svenskspråkiga invånare i Jyväskylä?” och ”Hurdan är deras språkliga identitet?”. Jag vill ta reda på om de upplever sig själva som svenskspråkiga, tvåspråkiga eller något annat. Kan det vara så att de känner sig mera svenskspråkiga eller finskspråkiga beroende på var de är eller vilken situation de är i, eller om det finns sådana situationer där de till exempel byter sitt huvudspråk. Jag vill också veta om de får service på svenska om de vill, eller händer det till exempel att de låter bli att tala svenska utanför hemmet för att undvika svåra situationer. Målgruppen i denna undersökning kommer att vara alla som är intresserade av svenska språket i Finland, tvåspråkighet, språklig identitet men också de som är intresserade av Jyväskylä och dess invånare i allmänhet. Jag vill också göra människor i allmänhet medvetna om att det finns en svenskspråkig minoritet i Jyväskylä. En orsak till det är att jag har fått en

sådan bild när jag har talat med mina bekanta att många inte vet att det faktiskt bor svenskspråkiga människor i Jyväskylä.

Jag skulle kunna tro att de flesta svenskspråkiga i Jyväskylä är tvåspråkiga och talar både finska och svenska, och att de klarar sig bra med finska utanför hemmet. Jag tror också att deras språkgruppstillhörighet och känslan av samhörighet är stark för att det ofta är så hos språkminoritetsgrupper, den kan även vara starkare om man är tvåspråkig. (Henning-Lindblom 2012:54).

2 TIDIGARE FORSKNING PÅ OMRÅDET

Svenska språket i Jväsckylä har inte undersökts tidigare på detta vis, men det finns många undersökningar om tvåspråkighet, språklig identitet och språköar som har gjorts i Finland. Svenska är Finlands andra nationalspråk och en stor del av Finlands historia. Jag vill själv undersöka svenskspråkigheten i Jväsckylä och ur en lokal synvinkel. I Jväsckylä finns det ändå svenskspråkig aktivitet som en svenskspråkig skola, svensk dagvård sedan 1999, man kan studera svenska vid Jväsckylä universitet och Jväsckylä har också kallats en liten språkö (Laurent 2013:68). I detta kapitel kommer jag att skriva om tidigare forskning på området, den teori jag läst och förklara några centrala begrepp som är relevanta när det gäller min undersökning.

2.1 Språköar

Harry Lönnroth har definierat *språkö* på följande sätt: ”en språkö är ett geografiskt avgränsat område där minoritetsspråket svenska omges av majoritetsspråket finska.” (Lönnroth 2009:75). Om jag själv skulle förklara vad en språkö är, skulle jag säga att det är en grupp svenskspråkiga människor som bor i en finskspråkig stad eller kommun, och som har aktiv svensk verksamhet, till exempel en skola eller dagvård. Det finns fyra ”traditionella” språköar som har funnits länge i Finland: Tammerfors, Kotka, Björneborg och Uleåborg. Tammerfors är den största svenska språkön i Finland, men även Jväsckylä har kallats en språkö, även om antalet svenskspråkiga i Jväsckylä inte är lika stort. Till exempel Lina Laurent (Laurent 2013:68) beskriver Jväsckylä som en ”liten språkö” i sin studie *Svenska språköar och finska utskär*. Laurent skriver också om Kouvola, Varkaus, Hyvinge, Lahtis, Tavastehus, Salo, Nurmijärvi, Kervo, Tusby, Vichtis och S:t Karins, och beskriver dem som ”små språköar” på grund av att dessa kommuner har svenskspråkiga skolor och annan svenskspråkig aktiv verksamhet.

2.2 Språkgruppstillhörighet

Som tidigare forskning läste jag Anna Henning-Lindbloms (2012) doktorsavhandling *Vem är jag, vem är vi, vem är vem i vårt land? Kontextens betydelse för gruppidentifikation och stereotyper bland svensk- och finskspråkiga i Finland och Sverige*. Den innehåller många likadana ämnen och synvinklar som min undersökning. Det finns mycket om språkgruppstillhörighet, tvåspråkighet och språklig identitet. Språkgruppstillhörighet är något som jag har märkt vara stark hos svenskspråkiga Jyväskyläbor. Det är ofta så med de flesta som tillhör en språklig minoritetsgrupp. Det är ändå inte alltid så enkelt, till exempel i citatet nedanför kommenterar Einarsson individers tvåspråkighet och identifiering med språkgemenskap.

Man skulle kunna tro att det finns ett enkelt samband mellan individernas tvåspråkighet och deras identifiering med den ena av språkgemenskaperna. Men så tycks inte vara fallet, i varje fall inte på så sätt att den som är bättre på finska än på svenska alltid identifierar sig med de finstalande och den som är bättre på svenska alltid identifierar sig med de svensktalande. Om en individ föredrar att identifiera sig med den grupp vars språk den behärskar sämst, så kan orsaken till detta vara att det språkliga ursprunget trots allt ligger där. (Einarsson 2009:41.)

Henning-Lindblom (2012:23) skriver också i sin doktorsavhandling att om språkgruppen som man hör till inte är aktiv, så kan det hända att man förlorar den kulturen eller identifikationen som man har haft ursprungligen med S1-gruppen. I min studie kommer jag också undersöka om detta är något som har hänt med mina informanter.

2.3 Språklig identitet

Språk är en stor del av en människas identitet, speciellt om man bor någonstans där man själv talar ett minoritetsspråk. Om språklig identitet och språköar läste jag i Harry Lönnroths bok *Svenskt i Tammerfors Tre undersökningar om språk och samhälle i det inre av Finland* (2009). ”Med språklig identitet avses avslutningsvis den bild som informanterna har av sin språkliga gruppstillhörighet,” skriver Lönnroth. Språklig identitet och språkgruppstillhörighet svenska identiteten, men också för språkgruppstillhörigheten i Jyväskylä.

Åsa Palviainen (2013:9) skriver i sin studie att elever i skolor i Finland där svenskan är ett dominerande språk, identifierar sig ofta med finlandssvenskhet och svenskspråkiga elever i

skolor där antalet finskspråkiga är större identifierar sig mera som svenskspråkiga hellre än finlandssvenskar. Det kommer vara intressant att se hur det är i Jyväskylä enligt mina resultat.

2.4 Tvåspråkighet

När det gäller min studie, är det viktigt att också veta vad tvåspråkighet är. Många svenskspråkiga Jyväskyläbor identifierar sig som tvåspråkiga, fast de bara har ett modersmål, svenska. Hälften av informanterna i min undersökning hade svarat att de beskriver sig själva som tvåspråkiga. Tvåspråkighet står också ofta även för flerspråkighet. (Einarsson 2009:91) Det finns många olika sätt att förklara tvåspråkighet, hur kan man då säga vem som är tvåspråkig och hur man egentligen definierar hurdana språkliga kunskaper en tvåspråkig människa har? De flesta i Finland kan ju tala två eller flera språk, men de identifierar sig inte nödvändigtvis som tvåspråkiga.

Enligt Bloomfield (1966:56) ska en riktig tvåspråkig person ha ”nativelike control of two or more languages”. Men enligt Macnamara (1969) räcker det med att ha *viss* förmåga i *någon av* kommunikationsformerna tala, skriva, lyssna eller läsa på det andra språket. Detta är två ytterligheter av definitioner som tar fasta på kompetens, och det går naturligtvis att urskilja många olika grader av tvåspråkighet mellan dessa (Einarsson 2009:92 – 93).

Fast det inte är en lätt att svara på vem som är tvåspråkig, tycker jag att det här citatet av Bloomfield som Einarsson nämner i sin bok ger ett ganska bra svar på den. Det finns många olika uppfattningar och grader av tvåspråkighet.

För att berätta något om språksituationen i Jyväskylä, så är den största delen, 94,7 procent av invånarna finskspråkiga. I Jyväskylä bor det alltså 303 svenskspråkiga människor, men det finns också många som talar andra språk än finska eller svenska. 7124 invånare, det vill säga 5 procent i Jyväskylä talar något annat språk än finska eller svenska som modersmål. 4648 av dem är medborgare i något annat land än Finland. (<https://www.jyvaskyla.fi/jyvaskyla/tilastot>, 1.05.2019).

3 MATERIAL OCH METOD

I följande kapitel ska jag presentera hur jag har samlat in materialet för undersökningen med enkäter och analyserat det med kvalitativ innehållsanalys.

3.1 Materialinsamling

Materialet för min studie består av webbenkät svar som jag har samlat in under hösten 2018. Jag har gjort en enkät på Webropol och skickat den till Svenska sällskapet i Jyväskylä. Svenska sällskapet i Jyväskylä har ungefär 150 medlemmar, cirka hälften av de svenskspråkiga invånarna i Jyväskylä är alltså medlemmar i Svenska sällskapet. De håller kontakt med beslutsfattare, instanser, föreningar, företag och församlingar och jobbar för svenskspråkig verksamhet i Jyväskylä. (<https://ssj2018.wordpress.com/> 20.1.2019) Jag valde att skicka enkäten till Svenska sällskapets e-postlista, för att jag tänkte att det är det enklaste och bästa sättet att nå de svenskspråkiga invånarna i Jyväskylä. I min enkät har jag 20 frågor om livet som svenskspråkig i Jyväskylä och om informanternas språkliga identitet. I enkäten hade jag 14 flervalsfrågor och 6 öppna frågor, men informanterna hade också möjlighet att kommentera flervalsfrågorna så att de har möjlighet att uttrycka sig själva så väl som möjligt. Jag gjorde mitt bästa för att formulera frågor som är relevanta när det gäller min studie och som inte är för svåra att svara på. I början av undersökningen tänkte jag att det skulle vara bra om jag fick 9 svar. Via Svenska sällskapets e-postlista har jag fått 10 svar, och jag är nöjd med det. Jag ska analysera dem med kvalitativ innehållsanalys. Webbenkäterna finns i helheten i bilaga 1 nedanför.

3.2 Undersökningsmetod

Som analysmetod i min undersökning använder jag kvalitativ innehållsanalys. Jag ska analysera och tolka mitt insamlade material med hjälp av teoretiska begrepp och teorin som jag har läst. Jag vill beskriva fenomen som jag har forskat, och jag tycker att kvalitativ innehållsanalys är det bästa sättet att göra det. Fenomen som jag kommer att beskriva och redogöra för är sociala situationer och subjektiva erfarenheter som gäller språklig identitet och användning av svenska i Jyväskylä. Jag ska också jämföra enkät svaren med varandra för att

redogöra för vad som skiljer dem åt och vad de har gemensamt. Mitt mål med kvalitativ analys är att presentera

det material jag har samlat in och försöka tolka vad det visar när det gäller syftet med min undersökning. Det jag mest har undrat över när det gäller kvalitativ analys är att det är så beroende av mina egna färdigheter och val som forskare. Jag kommer också att ha en del kvantitativ analys i min undersökning när det gäller de insamlade enkätsvaren, men jag tycker att den kvantitativa analysens roll i studien är så pass liten och enkel att jag inte behöver ta mera

hänsyn till kvantitativa undersökningsmetoder. Det är inte relevant när det gäller min undersökning. Mängden av informanter i studien är så liten och den kvantitativa analysens roll är obetydlig.

4 RESULTAT

I denna kapitel kommer jag att analysera de svar som jag har samlat in. Via webbenkäten har jag samlat in 10 svar från medlemmar i Svenska sällskapet i Jyväskylä.

4.1 Bakgrundsinformation om informanterna

Genom enkäten fick jag 10 informanter för min undersökning. Alla personer som har svarat har svenska som modersmål och har bott i Jyväskylä i mer än fem år. Tre av informanterna är män, och sju är kvinnor. 8 av 10 som har svarat är finlandssvenskar. En informant är svensk, och en har dubbelmedborgarskap, han eller hon är alltså medborgare i både Finland och Sverige. Som det syns i tabell 1. nedanför, är alla deltagare i undersökningen är 36 år gamla eller äldre, så det finns inga unga som har deltagit i undersökningen. 3 av informanterna är 66 år eller äldre, det finns alltså pensionerade svenskspråkiga Jyväskyläbor som fortfarande bor här fast de inte längre jobbar här. Jag ville få veta grundläggande information om deltagarna för att alla dessa faktorer kan påverka resultaten av studien. Till exempel ålder kan vara en faktor som påverkar den språkliga identiteten och dess utveckling. Hur länge deltagarna har bott i Jyväskylä kan också påverka deras svar, erfarenheter och möjligtvis deras språkkunskaper i finska.

Tabell 1. Undersökningsdeltagarnas ålder

	n	Procent
18 – 25	0	0
26 – 35	0	0
36 – 45	3	30
46 – 55	2	20
56 – 65	2	20
66+	3	30

4.2 Informanternas språkbruk

Jag ville ta reda på informanternas språkbruk i Jyväskylä. Till exempel i vilka situationer informanterna talar finska och i vilka svenska. De flesta informanter använder svenska hemma med familjen, men finska utanför hemmet. När jag frågade vilket språk de talar hemma, svarade informanterna att 5 av dem talar både svenska och finska hemma, 2 talar bara finska och 3 bara svenska hemma. Jag var lite överraskad att det också finns 2 som har finska som hemspråk fast alla informanter har svenska som modersmål. Största delen av informanternas vänner och bekanta i Jyväskylä är finskspråkiga eller tvåspråkiga. Det är på grund av att många av dem har mest finskspråkiga kontakter från jobbet och hobbyerna.

Jag tyckte att det var intressant att de flesta informanter svarade att de känner samhörighet ungefär lika mycket med den finskspråkiga befolkningen i Jyväskylä som med den svenskspråkiga. Anledningen till det var hobbyer, arbete osv. En informant svarade ändå så här: ”Det är kulturen som ger mig samhörighet, inte nödvändigtvis språket bara.” Jag fick känslan att språkgruppstillhörigheten hos svenskspråkiga Jyväskyläbor är stark för att till exempel en informant svarade så här: ”det är alltid trevligt att prata svenska, vi hör ihop”, ett annat svar var: ”nog är det alltid skönt att få pladdra på svenska” och en tredje informant svarade: ”Jag känner samhörighet med jyväskyläborna, men ibland saknar jag mera svenskspråkiga aktiviteter, som teater, visafnär etc.”. Den svenska informanten hade svarat att hen känner mest samhörighet med den övriga befolkningen, eftersom han eller hon är svensk och inte finlandssvensk. Informanten känner dock samhörighet med tvåspråkiga familjer som talar svenska på grund av att de är födda och uppvuxna eller har bott i Sverige.

Ändras informanternas språkliga identitet beroende av situationen de är i? 4 svarade att de inte kan märka att deras språkliga identitet skulle ändras, 6 stycken sade att det kan bero på situationen. Ett bra exempel på detta är något som en informant hade svarat: att man är roligare, mer avslappnad och öppen när man talar svenska, för att det är lättare att uttrycka sig själv. En annan informant svarade också att när man är till exempel på en offentlig plats i Jyväskylä och pratar svenska utanför hemmet, så är man mera medveten om sin finlandssvenskhet för att när man är hemma så tänker man inte så mycket på det. ”Om någon talar nedsättande om svenskspråkiga eller deras behov av service på modersmål (eller för den delen ifrågasätter minoriteters rättigheter) då blir jag mycket finlandssvensk!” hade en informant svarat. Det här visar hur viktig identiteten och modersmålet faktiskt är för de flesta.

Jag frågade också om undersökningsdeltagarna vid något tillfälle har fått service på svenska i Jyväskylä, och blev ganska överraskad över att de flesta, 8 av 10 faktiskt har fått det. Bara 2 informanter hade aldrig fått service på svenska i Jyväskylä. Svaren på den här frågan visar att informanterna har fått en del svenskspråkig service, men dessa situationer hör i de flesta fall till undantagen. De ställen där informanterna har fått svenskspråkig service är mataffär, optiker och restauranger. En del av informanterna påpekade också att de flesta av dem oftast använder finska i Jyväskylä, men om det till exempel är svårt att förklara något hos läkaren så kan de fylla i med svenska ord som de inte kan på finska. Då det är möjligt att välja språk, väljer största delen av informanterna i min studie svenska. Några av deltagarna sade att inom hälso- och sjukvården och kommunala och statliga inrättningar som på skattekontoret eller stadens andra tjänster får man inte svenskspråkig service, fast det är där man mest skulle behöva det.

Jag ville veta om de svenskspråkiga i Jyväskylä någonsin låter bli att tala svenska utanför hemmet och vad orsaken till det är om de gör det. 3 informanter svarade att det finns situationer då de låter bli att tala svenska och talar finska i stället. Anledningen till det var att Jyväskylä är en enspråkigt finsk stad, de flesta förstår inte svenska, alla vänner är finskspråkiga, man vill vara anonym, man vill inte väcka för mycket uppmärksamhet. Det syns också i det här citatet av en informant i studien: ”Det är rätt så vanligt att folk börjar titta när man pratar svenska här i Jyväskylä.” De flesta sade dock att de gärna talar svenska om det finns någon att tala svenska med. Som Jan Einarsson (2009, 63) skriver så är det här att man undviker tala svenska i Finland inte alls ovanligt. I Helsingfors undviker finlandssvenskar ofta att tala svenska till exempel i nattlivet för att de inte vill väcka uppmärksamhet och i Helsingfors kan finlandssvenskar ofta utmärkt finska. Det är möjligt att informanterna i min undersökning har samma orsak för att inte tala svenska i vissa situationer.

6 av informanterna sade att de inte har stött på diskriminering i Jyväskylä, men 4 av dem svarade att de har stött på diskriminering på grund av sitt språk i Jyväskylä. Det fanns enstaka fall, som ilska ögonkast och sura miner, och att ”man blir sedd som någon som inte vill tala finska bara för att man är svenskspråkig”. Informanterna sade dock också att ”staden försöker jobba emot svenskan” och att det inte finns någon som ansvarar för de svensktalande inom kommunen.

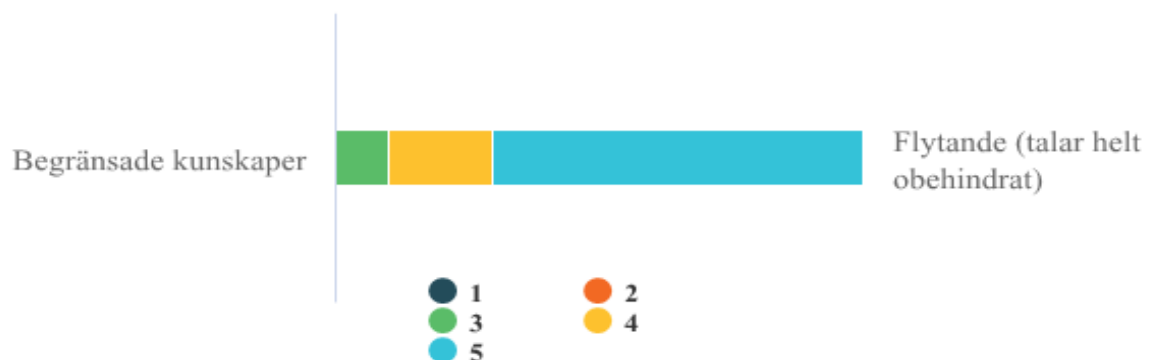
4.3 Att vara svenskspråkig i Jyväskylä

Fråga nummer 7 i min enkät som finns i bilaga 1 nedanför var: ”Vad är anledningen till att du bor i Jyväskylä?” På den frågan fick jag ganska många liknande svar. Alla som svarade bodde i Jyväskylä på grund av arbete, familj, eller båda. 9 av deltagarna nämnde sitt eget eller sin makes/makas arbete som en orsak att de bor i Jyväskylä. 7 informanter svarade att familjen eller äktenskapet var en anledning till att de har flyttat till Jyväskylä. Ingen av deltagarna var född eller uppvuxen i Jyväskylä, utan de har flyttat till staden i vuxen ålder, men många hade barn som är uppvuxna i Jyväskylä. En informant hade också svenskspråkiga barnbarn i Jyväskylä.

5 av informanterna beskrev sig själva hellre som svenskspråkiga än tvåspråkiga, och den andra hälften svarade att de är tvåspråkiga. Många ville alltså säga att de är svenskspråkiga, fast majoriteten (7 informanter) svarade att de talar flytande finska, och ingen hade svarat att de inte kan finska eller att deras kunskaper i finska är på något vis begränsade. Jag tror att detta har att göra med den språkliga identiteten och att modersmålet ändå är det viktigaste språket fast man talade sitt andra språk hur bra som helst.

Jag frågade deltagarna hur de skulle beskriva sina språkkunskaper i finska på skalan 1–5 när 1 var begränsade kunskaper och 5 var flytande (talar helt obehindrat). Som det syns i figur 1 nedanför, är det genomsnittliga svaret 4,6 på skalan 1–5. Det visar att de svenskspråkiga Jyväskyläbor som har deltagit i denna studie har rätt så bra kunskaper i finska.

Figur 1.

7 av informanterna svarade också att det inte finns sådana situationer i vardagen där de skulle ha svårigheter att klara sig med finska, de sade till exempel: ”Jag upplever mig som helt tvåspråkig i vardagen” och ”Jag pratar flytande båda inhemska språken”. 3 svarade dock att det är svårt i vissa situationer som t.ex. när det gäller sjukvård. En hade svarat att t.ex. att hos läkaren kan det vara svårt att förklara saker på finska.

5 DISKUSSION AV RESULTATEN

Syftet med min studie var att bidra till kännedomen av svenska i Jyväskylä. Jag ville ta reda på svenskspråkiga Jyväskyläbors språkliga identitet och språkbruk i en enspråkigt finskspråkig stad. Materialet för min undersökning bestod av webbenkätsvaren som 10 medlemmar av Svenska Sällskapet i Jyväskylä deltog i. När jag formulerade frågorna, ville jag ge informanterna chansen att kommentera frågorna fritt och i slutet frågade jag om de hade något att tillägga. Det som upprepades i enkätsvaren var att staden borde jobba mer för svenskans och de svenskspråkigas ställning och stödja svenska språkets utveckling. De svenskspråkiga invånarna i Jyväskylä är tvungna att jobba aktivt för svenskan och de tycker att det är ett stort arbete att hålla sitt svenska modersmål levande i en så finsk miljö. Enligt resultaten är de ändå glada och nöjda över att det finns svenskspråkig verksamhet som t.ex. Svenska sällskapet i Jyväskylä. Resultaten visar att informanterna i min studie trivs väl i Jyväskylä, de har själva valt att bo här och alla har gjort det så pass länge, fast det också finns sådana frågor inom kommunen de skulle vilja ändra på när det gäller svenska språket och dess ställning.

Resultaten visar att språkgruppstillhörigheten är viktig för informanterna, och att det egna modersmålet har en stor roll för deras språkliga identitet, fast de flesta hade utmärkta kunskaper i både inhemska språken. Det jag var överraskad över var att fast den svenskspråkiga befolkningen i Jyväskylä har en stark känsla av språkgruppstillhörighet, känner de också mycket samhörighet med den övriga finskspråkiga befolkningen i staden. Detta kan bero på deras kunskaper i finska och att de har bott i Jyväskylä så länge.

När man tänker på validitet och reliabilitet i min studie så finns det finns vissa svagheter i enkäten som undersökningsmetod, till exempel att man får information om bara det som forskaren har tänkt vara viktigt på förhand. Det var dock bra att informanterna hade också öppna frågor att besvara, då de kunde fritt skriva vad de ville. För att undvika missförstånd försökte jag göra enkäten så klar och tydlig som möjligt.

Det finns många faktorer som har kunnat påverka resultaten av denna studie. Resultaten hade kunnat vara annorlunda, om jag hade haft en större mängd informanter, eller om det hade

funnits flera informanter i olika åldersgrupper. Speciellt för att min mängd av informanter inte var så stor, går det inte att generalisera att alla svenskspråkiga i Jyväskylä håller med resultaten av undersökningen, men det ger i alla fall något slags bild av livet i Jyväskylä ur en svenskspråkig invånares synvinkel. Alla informanter i min studie hade flyttat till Jyväskylä i vuxen ålder, och kommit hit på grund av arbete eller familj. De hade alltså själva valt att bo i staden, det kan påverka resultaten och vara en orsak till att de verkar vara nöjda med livet i Jyväskylä, fast det finns många saker de måste jobba för som inte den övriga finskspråkiga befolkningen nödvändigtvis behöver göra.

I fortsatta forskningar skulle man kunna forska i till exempel hur det är med barn och unga och deras språkliga identitet. I min studie var informanterna inte unga, så det skulle vara något man också skulle kunna undersöka när det gäller svenskan i Jyväskylä. Det skulle man kunna genomföra genom att till exempel intervjua eleverna i Kuokkala svenska skola i Jyväskylä. Man skulle också kunna undersöka hur den språkliga situationen ser ut om till exempel 20 år, vad som har förändrats och vilka språk man då talar i Mellersta Finland.

LITTERATUR

Einarsson J. Språksociologi. 2. uppl ed. Lund: Studentlitteratur; 2009.

Tilastotietoa Jyväskylässä. jyvaskyla.fi Web site. <https://www.jyvaskyla.fi/jyvaskyla/tilastot>. 10.11.2018.

Henning-Lindblom A. Vem är jag, vem är vi, vem är vem i vart land? : Kontextens betydelse för gruppidentifikation och stereotyper bland svensk- och finskspråkiga i Finland och Sverige. Helsingfors: Forskningsinstitutet, Svenska social- och kommunalhögskolan, Helsingfors universitet; 2012.

Palviainen, Å. Att utveckla en jyväskyläidentitet: Undervisning på svenska i en finskdominerad miljö. 2013.

Lönnroth, H. Svenskt i Tammerfors : Tre undersökningar om språk och samhälle i det inre av Finland. Tampere: Tampere University Press; 2009.

Laurent, L. Svenska språköar och finska utskär. Tankesmedjan Magma, 2013.

Svenska sällskapet i jyväskylä R.F. <https://ssj2018.wordpress.com/> 20.1.2019

BILAGOR

BILAGA 1

Att vara svenskspråkig i Jyväskylä -webbenkät

Bakgrundsinformation

1. Ålder
2. Kön
3. Modersmål
4. Nationalitet
5. Är du finlandssvensk?
6. Hur länge har du bott i Jyväskylä?
7. Vad är anledningen till att du bor i Jyväskylä?

Språkbruk

8. Vilket språk talar du hemma?
9. Hur skulle du beskriva dina språkkunskaper i finska? (1 – 5)
Begränsade kunskaper - Flytande (talar helt obehindrat)
10. Hur skulle du beskriva dig själv?
Svenskspråkig
Tvåspråkig
Finskspråkig
Annat, vad?
11. Har du fått service på svenska i Jyväskylä?
12. I hurdana situationer har du fått eller inte fått service på svenska?
13. Finns det sådana situationer i vardagen där du upplever att det är svårt att klara sig med finska? Motivera.
14. Låter du någonsin bli att tala svenska utanför hemmet? Varför?
15. Är de flesta av dina vänner/bekanta svenskspråkiga eller finskspråkiga?

Som svenskspråkig i Jyväskylä

16. Har du stött på någon slags diskriminering på grund av ditt språk i Jyväskylä?

17. Känner du mera samhörighet med den svenska eller den övriga befolkningen i Jväsckylä? Motivera ditt svar.
18. I hurdana situationer använder du svenska och i hurdana finska?
19. Känner du att din språkliga identitet ändras beroende av situationen? Om ja, på vilket sätt?
20. Har du något att tillägga?